

Het Koninkrijk der hemelen, daar gaat het vandaag over. Wanneer we Mattheus horen, in de gelijkenis aangaande het koninkrijk, dan blijkt er, getuige het lot van de 5 wijze en 5 dwaze meisjes, een deur open te gaan en een deur gesloten te worden. Een nogal aanstootgevend verhaal van Mattheus. Alle 10 de meisjes wachten op de bruidegom, alle 10 vallen in slaap. Met andere woorden, het wachten en uitkijken naar de wereld zoals God bedoeld heeft, dat doen allen! Elk mens heeft kennelijk weet van het tekort van het bestaan als zodanig. Er is een verlangen, een hopen, telkens weer, op betere tijden. Een tijd van heelheid en geluk en vrede. Wij kijken daar naar uit. De 10 meisjes zijn daarin niet verschillend van elkaar. Maar ook, allen raken vermoeid, de tijd van God, zijn koninkrijk, blijft uit. Er is immers niets van te zien! Nou ja, natuurlijk het bestaan is niet een en al verdriet; gelukkig niet, er wordt gelachen, er is geluk, er is beschikbaarheid in aandacht en liefde, kortom: er wordt geleefd, volop. Met op de achtergrond toch altijd het tekort, het bestaan op zichzelf is niet voleindigd; het koninkrijk der hemelen blijft uitstaan, als vermoeden, als belofte, als hunkering, als hoop. Omdat de voleinding uitblijft kan het niet anders dan dat er vermoeidheid optreedt: iedereen, alle tien de meisjes, vallen in slaap.

Het enige verschil tussen hen blijkt uiteindelijk te zijn de 'reserve-olie', de wijze meisjes hadden die meegenomen, bij zich, de dwaze niet. En alleen omdat de wijze zo wijs waren NIET te delen, haalden zij de eindstreep, de deur naar de bruiloftszaal. De dwaze meisjes vonden die gesloten.

Hierbij beginnen dus onze vragen, en terecht! Gaat het dan in het leven niet om elkaars vreugde en verdriet te delen, elkaars geloof en twijfel te delen?

Er bestaat een aangrijpend joodse uitleg omtrent dit probleem. Twee mensen, de laatsten van de wereld, een adam en eva aan het eind der tijden. Zij zwerven door de gloeiend hete woestijn. Uitgeput, elkaar op de been houdend met het hooghouden van de belofte van God. Hij is er, ondanks de hitte van de dag en het leven. Een heeft een fles water bij zich. Een hoeveelheid te weinig voor beiden om te overleven en de oase, die er ongetwijfeld zijn zal, te bereiken. Wat te doen? Samen het laatste water drinken en beiden sterven, of ! U begrijpt het dilemma. Uiteindelijk is het antwoord op dit probleem, van de kant van de rabbijnen, men moet de moed hebben, nee, men heeft de plicht om door te gaan. Er moet een mens overblijven om de lof van God te zeggen! Die opdracht, beter die roeping -en dat is iets heel anders dan plicht (dat is calvinistisch en heeft niet de speelsheid, de onbevangingheid, in alle ernst van de Schriften) die roeping is ondeelbaar, niet te delen, olie die precies jouw olie is. De moed, het geloof en vertrouwen, om stand te houden, tegen de realiteit van de werkelijkheid in. De moed en het geloof om tegen de absurditeit van het menselijke bestaan in, te blijven vasthouden aan de komst van het koninkrijk.

Volharding in de belofte. Waakzaamheid, heet dat in andere woorden. Daartoe roept de gelijkenis op. Wees erop bedacht dat je die vasthoudendheid tegen alles in hoog houdt. Dat opent deuren waar die gesloten lijken te zijn, de deur naar het leven naar de bedoeling van God.

Dat is precies wat Johannes schrijft aan de gemeente van Filadelfia. Ook hij heeft het over open en gesloten deuren. Naar de hemel? In ieder geval naar het koninkrijk van God. En dat koninkrijk is niet alleen iets van hierna, maar vooral ook van het nu.

Zoek eerst het koninkrijk van God
zegt Jezus in het evangelie

en dit alles -alles waarbij een mens leeft -zal u bovendien geschonken worden.

Dat zoeken en bezig zijn met wat God middels mensen voorheeft met de wereld en het leven, dat zoeken en bezig zijn, waakzaamheid (in het evangelie) dat opent de toekomst, het rijk van God. Johannes prijst de mensen uit Filadelfia vanwege hun inzet en trouw aan de woorden van God.

*ge hebt kleine kracht
maar ge hebt mijn woord bewaard
en mijn naam niet verloochend*

Dat alleen al maakt dat zelfs de tegenkrachten -zij die heulen met het kwaad, staat er, m.a.w. tegenstanders en tegenstand -en daar kun je van alles bij denken, zowel mensen als omstandigheden die maken dat het individuele bestaan gekrenkt en gebroken is -die samenschooling van het kwaad, politiek, sociaal, maar ook heel persoonlijk in ziekte, lijden en dood, dat alles zal uiteindelijk, vanwege de volharding bij de naam van God, zijn aanwezigheid, dat alles zal het afleggen tegen het rijk van God, heelheid en vrede en liefde. En, zegt Johannes, dit zegt de Heilige, de Waarachtige, God zelf: omdat jullie mijn gebod, mijn spelregel voor het leven, bewaard hebt, omdat jullie mij blijven verwachten, daarom kan het niet anders of zo zijn jullie bewaard in mijn belofte van trouw.

Weet dat Ik spoedig zal komen. Hier hoort u de Advent al doorschemeren. Niet zozeer wij zijn op weg, als mens en, als gemeente, als wereld, als individu of als gemeenschap, naar God, maar Hij komt op ons af, naar ons toe, Zijn komen.

De mens, ieder die daaruit durft te blijven leven, vasthoudend, hem, -zo spreekt God in de woorden van Johannes,

hem zal ik maken tot een zuil in de tempel van God.

Een intrigerende uitspraak. De mens die volhardt zal zijn als een zuil in de tempel van God. Precies dat wordt dus gezegd, de volhardende mens, volhardend in de zinvolheid te midden van alle zinloosheid van het bestaan, die is drager, zuil, onmisbaar draagvlak voor het koninkrijk. Wanneer we vandaag 'hen gedenken die ons zijn voorgegaan', door hun namen te noemen, en een licht te ontsteken aan de Paaskaars, dan gaat het misschien wel juist hierom, dat wij in hen niet zozeer gedenken, dat zij ons voorgegaan zijn in het sterven, maar voorgegaan, ieder op de eigen wijze, voorgegaan in het leven, in het horen en gehoor geven aan de woorden van God, in het vasthoudend zijn, vallend en opstaand, in vasthoudend zijn aan de zin te midden van alle zinloosheid. In de ene mens is dat gemakkelijker te ontdekken dan in de ander. Misschien zelfs het tegendeel soms. Maar dat is moraliserend en niet ter zake. Ter zake is dat God elk mens, elke gemeente, elke gemeenschap en elk individu, roept tot het leven op zijn woord en woorden. Soms worden die woorden bewust uitgeleefd, anderen zullen zonder zich gewonnen te hebben willen geven aan die woorden, misschien toch op een of andere wijze, in hun wijze van bestaan, iets weerspiegeld hebben van wat God bedoelt met koninkrijk en waakzaam zijn.

Op het moment dat wij zo naar hen die wij gedenken durven te kijken, gaan misschien wel opnieuw deuren open, deuren open naar een nieuw verstaan; een nieuw verstaan van hen die ons lief waren en blijven, maar ook een nieuw verstaan van God en zo van onszelf. Moed hebben om stand te houden, tegen alle verdriet en pijn in, -dat is geen opdracht of plicht -eerder ontdekking, dat het mogelijk is, -alsof er een deur opengaat en God zelf naar ons toekomt, zijn advent en komen. Dat wij daaruit opnieuw en vernieuwd leven zullen.

In de Naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest